

4. Østre Landsretsdom af 5. Januar 1920, U. f. R. 1920 A. Side 443.

Papirvarearbejderske Sara Olsen og Karen Kristoffersen mod Nykøbing Falster-Afdeling af Bogbinderforbundet i Danmark.

Paa en Generalforsamling i nævnte Afdeling blev det besluttet at nedlægge Arbejdet paa A/S De danske Cigar- og Tobaksfabrikkers derværende Æskefabrik, indtil der var truffet en Ordning med Hensyn til en paa Fabrikken ansat Fabrikmester, over hvem der var ført Klage. Citanterne samlede imidlertid blandt Fabrikkens Arbejdere Underskrifter paa, at Fabrikmesteren ikke af Underskriverne ønskedes afskediget, og denne Adresse erholdt 33 Underskrifter — eller over Halvdelen af Fabrikkens Arbejdere — og blev afleveret paa Fabrikkens Kontor til Viderebesørgelse til Fabrikmesteren.

Paa en Generalforsamling blev de derpaa ekskluderet paa Grund af Ukollegialitet ifølge Lovens § 27 — hvorefter „ethvert Medlem, der handler uhæderligt, ukollegialt eller i Strid med bestaaende Regler, tagne af Arbejderne til Beskyttelse af deres Interesser, kan ekskluderes paa en Generalforsamling“

Udstødte og ekskluderede Medlemmer kan ikke optages i nogen anden Afdeling uden Anbefaling af den Afdeling, hvor han (hun) har forbrudt sig. Optagelse skal godkendes af Hovedbestyrelsen.“

„Under Hensyn til“ — udtales det i Dommen — „at ukollegial Handlemaade som Eksklusionsgrundlag er ligestillet med uhæderligt Forhold og under Hensyn til, at Virkningerne af et Medlems Eksklusion er af saa afgørende Betydning for vedkommende Medlem, at den faktisk vil kunne afskære det ekskluderede Medlem fra at opnaa Arbejde indenfor sit Fag, maa Eksklusionsgrunden „ukollegial Handlemaade“ nødvendigvis forudsætte at have en vis Begrænsning, og da de af Citanterne foretagne Skridt, der ikke har strakt sig ud over en privat Henvendelse til en Del af deres Kolleger og . . . ikke kan betegnes som ukollegial i Lovenes Forstand, findes Eksklusionen at have savnet fornøden Hjemmel.“

5. Østre Landsretsdom af 15. Februar 1920, U. f. R. 1920, Side 488.

Arbejdsmand J. H. Petersen og Arbejdsmand H. Andersen mod Jord- og Betonarbejdernes Fagforening.

Citanterne havde siden 1908 været beskæftiget hos Ingeniør Bird og var i Begyndelsen Medlemmer af den indstævnte Fagforening. I Oktober 1911 udmeldte de sig af denne og indmeldte sig i Formandsforeningen. Den 14. samme Maaned blev der givet Strejkevarsel, og den 13. November 1911 udbrød Strejken. Under Strejken udførte de Arbejde, som ikke maatte foretages af organiserede Arbejdere. I 1918 indmeldte de sig i Fagforeningen, hvoraf de blev ekskluderet i 1919.

De paastod under Sagen, at Eksklusionen var ulovlig, og ønskede sig tilkendt Erstatning for Tort.

Fagforeningen gjorde gældende, at ifølge Lovene kunde Medlemmer, der var optraadt som Skruebrækkere eller paa anden Maade modarbejdede Afdelingens Interesser og Formaal, ekskluderes, og at de paagældende ved paa et Tidspunkt, da Strejken kunde forudses som sandsynlig, at udmelde sig af Fagforeningen og derefter udføre Arbejde har arbejdet som Skruebrækkere og i hvert Fald modarbejdet Fagforeningens Interesser, saaledes at Eksklusionen var lovlig.

Omvendt paastod Citanterne, at Grunden til Udmeldelsen ikke stod i Forbindelse med Strejken, men skyldtes, at de, saa længe de stod i Fagforeningen, ikke stod tilstrækkeligt frit med Hensyn til, hvilke organiserede Arbejdere de fandt egnede til at antage i Arbejde.

„Retten finder Eksklusionen ulovlig, da de ikke var Medlemmer af Fagforeningen, da Strejken udbrød, og de ikke kan siges at have modarbejdet Fagforeningens Interesser, da Retten ikke finder at kunne forkaste deres Forklaring angaaende Grundene til Udmeldelsen“.

Erstatning blev ikke tilkendt for Tort, da Eksklusionen som saadan „ikke indeholder nogen Tort, der kan forpligte Foreningen til Erstatning, og da Foreningen ikke kan være ansvarlig for mulig Ulempe, som de paagældende maatte have lidt fra enkelte Medlemmers Side.“